นิพนธ์ต้นฉบับ

การจำลองการไหลปั่นป่วนและการแยกชั้นของอุณหภูมิ ในท่อวอร์เทกซ์แบบไหลตามกัน

สมิทธ์ เอี่ยมสอาด¹ และ พงษ์เจต พรหมวงศ์²

Abstract

Eiamsa-ard, S.¹ and Promvonge, P.² Simulation of turbulent flow and temperature separation in a uni-flow vortex tube Songklanakarin J. Sci. Technol., 2007, 29(2) : 459-475

The vortex tube is a mechanical device operating as a refrigerating machine without refrigerants, by separating a compressed gas stream into two streams; the cold air stream at the tube core while the hot air stream near the tube wall. Such a separation of the flow into regions of low and high total temperature is referred to as the temperature separation effect. In this paper, simulation of the turbulent compressible flow and temperature separation in a uni-flow vortex tube with the turbulence model and the algebraic Reynolds stress model (ASM) is described. Steady, compressible and two-dimensional flows are assumed through out the calculation. It has been found that the predicted results of velocity, pressure, and temperature fields are generally in good agreement with available experiment data. Moreover, it can be indicated that the highest

¹Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, Mahanakorn University of Technology, Nong Chok, 10530 Thailand. ²Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, 10140 Thailand.

¹D.Eng. (วิศวกรรมเครื่องกล) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร หนองจอก กรุงเทพฯ 10530 ²ปร.ด. (วิศวกรรมเครื่องกล) รองศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520 Corresponding e-mail: smith@mut.ac.th รับต้นฉบับ 20 มกราคม 2549 รับลงพิมพ์ 31 กรกฎาคม 2549 Vol.29 No.2 Mar. - Apr. 2007

temperature separation occurs near the inlet nozzle while the lowest temperature separation is found at the downstream near the control valve.

Key words : Vortex tube, standard turbulence model, algebraic Reynolds stress model (ASM), temperature separation

บทคัดย่อ

สมิทธ์ เอี่ยมสอาด และ พงษ์เจต พรหมวงศ์ การจำลองการไหลปั่นป่วนและการแยกชั้นของอุณหภูมิในท่อวอร์เทกซ์แบบไหลตามกัน ว. สงขลานกรินทร์ วทท. 2550 29(2) : 459-475

ท่อวอร์เทกซ์เป็นอุปกรณ์ทางกลที่ทำงานเปรียบเหมือนเครื่องทำความเย็นซึ่งไม่ต้องใช้สารทำความเย็น โดย อากาศเมื่อถูกอัดไหลผ่านเข้าท่อวอร์เทกซ์จะถูกแยกชั้นอุณหภูมิออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นชั้นอากาศเย็นที่ บริเวณใจกลางท่อและส่วนที่สองเป็นชั้นอากาศร้อนบริเวณผนังท่อ บทความฉบับนี้ได้นำเสนอการจำลองการไหลปั่น ป่วนที่อัดตัวได้และการแยกชั้นของอุณหภูมิภายในท่อวอร์เทกซ์แบบไหลตามกัน โดยประยุกต์แบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ด้วยวิธีปริมาตรสืบเนื่องร่วมกับแบบจำลองความปั่นป่วน และแบบจำลองกวามเค้นพืชคณิตของเรยโนลด์ (Algebraic Reynolds stress model, ASM) ภายใต้ข้อสมมุติฐานการไหลสองมิติที่ใหลอย่างคงตัว ผลลัพธ์การคำนวณ สนามความเร็ว ความดัน และอุณหภูมิ ได้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลผลการทดลอง จากผลคำนวณพบว่าการใช้ แบบจำลองความเค้นพืชคณิตของเรยโนลด์ โดยรวมคำนวณได้ไกล้เกียงมากกว่าแบบจำลองความปั่นป่วน และยัง พบได้ว่าการแยกชั้นของอุณหภูมิจะมีค่าสูงสุดที่ตำแหน่งใกล้หัวจีดและจะก่อย ๆ ลดลงมา และต่ำสุดที่ใกล้วาล์ว ควบคุมทางออก

ท่อวอร์เทกซ์เป็นอุปกรณ์ที่สามารถทำการผลิต อากาศร้อนและอากาศเย็นได้โดยที่ไม่มีการเคลื่อนไหวและไม่ ต้องใช้สารทำความเย็นในการทำงาน และเมื่ออากาศที่ถูกอัด ด้วยความดัน 2 ถึง 5 เท่าบรรยากาศ ใหลอัดตัวผ่านรูหัวฉีด เข้ามาในแนวเส้นสัมผัสกับท่อวอร์เทกซ์จะทำให้เกิดการ ้เคลื่อนที่ในลักษณะการหมุนวนอย่างแรงภายในท่อเกิดขึ้น โดยที่อากาศบริเวณใจกลางท่อจะมีอุณหภูมิต่ำกว่าอุณหภูมิ ของอากาศที่ทางเข้า ขณะที่อากาศบริเวณผนังท่อจะมี อณหภมิสงกว่าอณหภมิอากาศที่ทางเข้า ในการแยกอากาศ เย็นและอากาศร้อนออกจากกันสามารถทำโดยการติดตั้งแผ่น ออริฟิสที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเล็กกว่าท่อวอร์เทกซ์ใน ตำแหน่งที่ใกล้รูหัวฉีด โดยที่อากาศเย็นบริเวณใจกลางท่อจะ ใหลออกผ่านรูแผ่นออริฟิสซึ่งอยู่ด้านตรงข้ามกับวาล์วควบคุม การใหล ในขณะที่อากาศร้อนที่ผนังท่อจะใหลผ่านออกมา ด้านวาล์วควบคุมการไหล (Figure 1a) ซึ่งปริมาณการไหล ของอากาศร้อนและอากาศเย็นสามารถควบคุมได้โดยใช้วาล์ว ควบคุมดังกล่าว โดยทั่วไปท่อวอร์เทกซ์สามารถแบ่งออกได้

เป็นสองชนิด ชนิดแรกเป็นการใหลแบบสวนทาง ซึ่งส่วน มากจะใช้เป็นรูปแบบอ้างอิงมาตรฐาน และชนิดที่สอง เป็นการใหลแบบตามกันหรือการใหลแบบขนาน (Figures 1a and 1b) โดยทั่วไปแล้วชุดอุปกรณ์ท่อวอร์เทกซ์มักจะนำไป ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม โดยได้ใช้ความเย็นที่ผลิตได้จากท่อ วอร์เทกซ์มาใช้ในงานการหล่อเย็นชิ้นงานและเครื่องมือใน งานกลึง งานกัด และงานเชื่อม ซึ่งเป็นที่นิยมมาก เนื่องจาก ไม่ต้องใช้สารซีเอฟซี (CFC's) ในการช่วยทำความเย็นซึ่งจะ ไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถที่จะนำไปใช้งานใน ที่ด่างๆ ได้สะดวก

เนื่องจากปรากฏการณ์แยกชั้นของอุณหภูมิและ พลังงานภายในท่อวอร์เทกซ์เป็นปรากฏการณ์ที่มีความสลับ ซับซ้อนอย่างมาก ซึ่งผลจากการคำนวณในอดีดที่ผ่านมาใน ช่วงก่อน 10 ปีนี้ พบว่าผลการคำนวณที่ได้ค่อนข้างล้มเหลว แต่ในช่วงหลังที่เริ่มใช้แบบจำลองความปั่นป่วนและ คอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงมากขึ้นเข้ามาช่วยทำให้การ คำนวณสามารถลดข้อสมมุติฐานต่างๆ และเวลาในการ

Figure 1. Basic operation of vortex tubes, (a) the counter flow or standard vortex tube, (b) the uni-flow vortex tube, and (c) flow pattern in the counter flow vortex tube.

คำนวณลงได้ ซึ่งผลที่ได้จากการคำนวณมีค่าความถูกต้อง แม่นย่ำมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการแยกชั้นของอุณหภูมิ ในท่อวอร์เทกซ์ยังคงเป็นปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนอัน เนื่องจากจะต้องคำนวณสนามความเร็วให้มีความถูกต้องเป็น อย่างแรกเสียก่อนและจึงจะสามารถนำไปคำนวณหาค่าการ แยกชั้นของอุณหภูมิหรือพลังงานได้อย่างถูกต้องตามมา ซึ่ง สนามของความเร็วจะมีค่าใกล้เคียงความเร็วเสียงซึ่งยากต่อ การที่จะคำนวณให้ได้ค่าที่ถูกต้องหรือใกล้เคียงได้ยากจึงยังคง เป็นปัญหาที่น่าสนใจและซับซ้อนถึงปัจจุบัน โดยจากงานใน อดีตที่ผ่านมาได้ทำการเลือกใช้แบบจำลองความปั่นป่วน *k-E* ในการคำนวณปรากฏการณ์ภายในท่อวอร์เทกซ์แต่ยังไม่มีงาน ใดที่ได้ทำการเลือกใช้แบบจำลองระดับสูงกว่าคือ แบบจำลอง ความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์มาวิเคราะห์เพื่อหาแบบ จำลองที่เหมาะสมที่จะใช้ศึกษาปรากฏการณ์การแยกชั้น พลังงานและอุณหภูมิภายในท่อวอร์เทกซ์ต่อไป ในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรม รูปร่างการไหลและการแยกชั้นของอุณหภูมิในท่อวอร์เทกซ์ โดย ประยุกด์แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ด้วยวิธีปริมาตรสืบเนื่อง ร่วมกับแบบจำลองความปั่นป่วน *k-E* และ แบบจำลอง ความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์ ซึ่งอยู่ภายใต้ข้อสมมุติฐาน การไหลสองมิติที่ไหลอย่างคงตัวและอัดตัวได้ ผลลัพธ์การ คำนวณสนามความเร็ว ความดันสถิต ความดันรวม อุณหภูมิ สถิต และอุณหภูมิรวม ได้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลผลการ ทดลองในท่อวอร์เทกซ์แบบไหลตามกันของ Hartnett และ Eckert (1957) ทั้งนี้ผลของเงื่อนไขที่ผนังแบบผิวฉนวน สมบูรณ์ (adiabatic wall) และอุณหภูมิผิวคงที่ที่อุณหภูมิ อากาศล้อมรอบ (constant temperature) ต่อผลการ คำนวณการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในท่อวอร์เทกซ์ได้ถูก ศึกษาเพิ่มเติม

1. งานวิจัยในอดีต

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายในท่อวอร์เทกซ์ถูกค้น พบบังเอิญครั้งแรกโดย Ranque (1933) ซึ่งเป็นนักศึกษา ฟิสิกส์ชาวฝรั่งเศส โดยได้ทำการศึกษาปรากฏการณ์การแยก ชั้นของอุณหภูมิหรือพลังงาน (temperature/energy separation) ภายในท่อวอร์เทกซ์ โดยได้ตีพิมพ์ผลงานในปี 1933 และ 1947 ตามลำดับ ในการศึกษาของ Rangue ได้ทำการ ปล่อยให้อากาศอัดตัวไหลผ่านเข้าในแนวสัมผัสกับท่อไซโคลน ซึ่งพบว่าอากาศที่บริเวณผนังท่อมีอุณหภูมิสูงกว่าบริเวณ ใจกลางท่อและนำผลที่ได้มาประยุกต์ทำอุปกรณ์ทำความเย็น ต่อมา Hilsch (1947) ซึ่งเป็นวิศวกรชาวเยอรมันได้ทำการ ศึกษาผลของความคันที่ทางเข้าและขนาดของท่อวอร์เทกซ์ ต่อการแยกชั้นของพลังงานและอุณหภูมิในท่อวอร์เทกซ์ ทั้งนี้ ยังได้ทำการเปรียบเทียบกับเครื่องทำความเย็นทั่วไปและพบ ้ว่าท่อวอร์เทกซ์มีสมรรถนะทำความเย็นที่ต่ำกว่าโดยเฉพาะที่ ความดันทางเข้าที่ต่ำ ต่อมา Fulton (1950) ได้ศึกษาการ แยกชั้นของพลังงานภายในท่อวอร์เทกซ์ โดยสมมุติว่าผลจาก การแลกเปลี่ยนพลังงานระหว่างอากาศใกล้แนวแกนกลางท่อ จะมีความเร็วเชิงมุมที่สูงมาก ขณะที่อากาศบริเวณใจกลาง ท่อจะมีความเร็วเชิงมุมที่ต่ำเป็นผลให้อากาศที่บริเวณแนว แกนท่อไปเร่งความเร็วอากาศบริเวณผนังท่อ Schultz-Grunow (1951) ได้อธิบายการแยกชั้นของพลังงานโดยใช้ ความรู้เกี่ยวกับการถ่ายเทความร้อนแบบปั่นป่วนในการไหลที่ แบ่งเป็นชั้นๆ Martynovskii และ Alekseev (1957) ได้ ทำการศึกษาโครงสร้างของท่อวอร์เทกซ์ที่มีผลต่อการแยกชั้น ของพลังงานหรืออุณหภูมิในท่อ และได้ทำการเปลี่ยนรูปแบบ ของหัวฉีดอากาศที่ทางเข้าเพื่อหารูปแบบที่ดีที่สุด Hartnett และ Eckert (1957) ได้ศึกษาการกระจายอุณหภูมิ ความเร็ว และความดันภายในท่อวอร์เทกซ์ ซึ่งพบว่าความยาวของท่อมี ผลอย่างมากต่อการแยกชั้นของพลังงานภายในท่อวอร์เทกซ์ Deissler และ Perlmutter (1960) ได้ทำการวิเคราะห์การ กระจายความเร็ว อุณหภูมิ และความดันในท่อวอร์เทกซ์กับ การใหลปั้นป่วนในแนวรัศมีและแนวแกนในรูปแบบสมการ ทางคณิตศาสตร์ Erdelyi (1962) มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับงาน สรุปของ Hilsch (1947) และ Hartnett และ Eckert (1957) โดยอ้างว่าผลต่างของอุณหภูมิของอากาศร้อนและอากาศเย็น ขึ้นอยู่กับชนิดของก๊าซที่ใช้และอัตราส่วนความดันที่ทางเข้า และทางออกของท่อวอร์เทกซ์เท่านั้น Linderstrom-Lang

(1964) พบว่าผลของการแยกชั้นของพลังงานหรืออุณหภูมิ ขึ้นอยู่กับอัตราส่วนการไหลเชิงมวลของอากาศเย็นต่ออากาศ ร้อนทั้งนี้ยังได้ทำการศึกษาผลกระทบของการใช้สารทำงาน แบบผสม (gas mixture)

Takayama (1965) ได้ทำการศึกษาการเพิ่มประสิทธิ-ภาพของท่อวอร์เทกซ์แบบมาตรฐาน และแบบอื่น ๆ ที่ออกแบบ และพัฒนาสมการสำหรับรูปแบบความเร็วและ เพิ่มเติม อุณหภูมิของใหลภายในท่อวอร์เทกซ์ Williams (1971) ได้ ศึกษาผลกระทบของสารทำงาน (อากาศ แอมโมเนีย มีเทน และ คาร์บอนไดออกไซด์) ต่ออัตราการแยกชั้นของพลังงานในท่อ วอร์เทกซ์ Marshall (1977) ใด้ทำการเปลี่ยนสารทำงาน แบบผสมและขนาดสัดส่วนของท่อวอร์เทกซ์ ทั้งยังได้แสดงให้ เห็นถึงจุดวิกฤติของตัวเลขเรย์โนลด์มีผลต่อการแยกพลังงาน หรืออุณหภูมิภายในท่อวอร์เทกซ์ Takayama และคณะ (1979) พบว่าความชื้นของอากาศมีอิทธิพลอย่างสูงของต่อ การแยกชั้นของพลังงานและอุณหภูมิในท่อวอร์เทกซ์ Stephan และคณะ (1984) ได้ทำการศึกษาโดยอาศัยตัวแปรไร้มิติและ ้ความคล้ายคลึงช่วยในการศึกษาการแยกชั้นของพลังงานและ อุณหภูมิในท่อวอร์เทกซ์ นักสิทธ์ (1985) ได้ทำการศึกษาผล ของการเปลี่ยนขนาดท่อต่างๆ ที่มีผลต่อการอุณหภูมิของ อากาศเย็นในท่อวอร์เทกซ์ Cockerill (1995) ทำการศึกษา การแยกชั้นของพลังงานภายในท่อวอร์เทกซ์โดยใช้แบบจำลอง ความปั้นป่วนมาตรฐาน *k-E* ภายใต้ข้อสมมุติฐานการใหล สองมิติที่ใหลอย่างคงตัว ทั้งนี้ยังได้ทำการศึกษาทดลองวัด การเปลี่ยนแปลงความอุณหภูมิ และถ่ายรูปพฤติกรรมการ ใหลภายในท่อวอร์เทกซ์ Promvonge (1997) ได้ทำการ ประยุกต์ใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ด้วยวิธีปริมาตรสืบ เนื่องร่วมกับแบบจำลองความปั่นป่วน k- \mathcal{E} และแบบจำลอง ความเค้นพืชคณิตของเรย์โนลด์ ภายใต้ข้อสมมุติฐานการไหล สองมิติที่ใหลอย่างคงตัวในการคำนวณปรากฏการณ์การใหล (สนามความเร็ว ความดัน และอุณหภูมิ) ในท่อวอร์เทกซ์ Frohlingsdorf และ Unger (1999) ได้ศึกษาการแยกชั้น ของพลังงานโดยใช้โปรแกรม CFX ด้วยแบบจำลองความ ปั้นป่วนมาตรฐาน $k{-}{\mathcal E}$ สำหรับการใหลสองมิติที่อัดตัวได้ Guillaume และ Jolly (2001) พบว่าการใช้ท่อวอร์เทกซ์ 2 ้ชุดมาต่อรวมแบบอนุกรมจะให้ผลการแยกชั้นของอุณหภูมิ และพลังงานภายในท่อวอร์เทกซ์เพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับการ ใช้ท่อวอร์เทกซ์ตัวเดียว Saidi และ Valipour (2003) ได้

ทำการศึกษาอิทธิพลของขนาดความยาวท่อ ขนาดเส้นผ่าน ้สนย์กลางรแผ่นออริฟิส ความดันที่ทางเข้า และชนิดของสาร ต่อการแยกชั้นของอุณหภูมิ การทำความเย็น และประสิทธิ-ภาพของท่อวอร์เทกซ์ Promvonge และ Eiamsa-ard (2004) ได้ออกแบบหัวฉีดที่ทางเข้าเป็นแบบหอยโข่ง (snail) จาก ผลการทดลองพบว่าสามารถช่วยเพิ่มการแยกชั้นของอุณหภูมิ และพลังงานภายในท่อวอร์เทกซ์ และเพิ่มประสิทธิ-ภาพใน การทำความเย็นที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับหัวฉีดแบบดั่งเดิมที่มี การใหลเข้าตรงกับแนวเส้นสัมผัส (tangential inlet nozzle) Promvonge และ Eiamsa-ard (2005) ทำการศึกษาผล ของท่อที่ทำการหุ้มฉนวน และสัดส่วนต่างๆ ของท่อ ต่อการ แยกชั้นของอุณหภูมิและการทำความเย็นในท่อวอร์เทกซ์ แบบใหลสวนทางกัน Aljuwayhel และคณะ (2005) ได้ใช้ โปรแกรม FLUENTTM ช่วยในการคำนวณสนามการไหล และอุณหภูมิภายในท่อวอร์เทกซ์ด้วยแบบจำลองความปั่น ป่วนมาตรฐาน $k extsf{-} arepsilon$ และ $extsf{RNG} k extsf{-} arepsilon$ ซึ่งผลการคำนวณที่ได้ ให้ผลใกล้เทียงกับผลการทดลอง Behera และคณะ (2005) ได้ทำการใช้โปรแกรม Star CD ในการศึกษาพฤติกรรมการ เปลี่ยนแปลงความเร็วและพลังงานภายในท่อวอร์เทกซ์ โดย ้จำลองปัญหาท่อวอร์เทกซ์ในลักษณะการไหลสามมิติและใช้ แบบจำลองความปั้นป่วนมาตรฐาน $k{-}\mathcal{E}$ ในการคำนวณ ซึ่งผล ที่ได้มีความสอดคล้องกับผลการทดลองเป็นอย่างดี Skye และ คณะ (2006) ได้คำนวณสนามการใหลและอุณหภูมิภายใน ท่อวอร์เทกซ์โดยใช้โปรแกรม FLUENT[™] ซึ่งพบว่าผลการ ้คำนวณจากแบบจำลองความปั้นป่วนมาตรฐาน $k extsf{-} \mathcal{E}$ ให้ผล การคำนวณที่ดีกว่าแบบจำลองความปั่นป่วน RNGk-E ซึ่ง ให้ผลขัดแย้งกับงานของ Aljuwayhel และคณะ (2005) ขณะ เดียวกัน Skye และคณะ (2006) ยังได้ศึกษาแบบจำลอง ระดับสูงกว่าคือ แบบจำลองความเค้นเรย์โนลด์ (Reynolds stress model, RSM) แต่ผลการคำนวณไม่สามารถหาคำ ตอบได้ ทั้งนี้ Skye และคณะ (2006) ได้ร่วมมือกับทาง บริษัทผู้ผลิตโปรแกรม FLUENTTM ในการแก้ไขโคด (code) บางส่วนของโปรแกรมแต่ผลการคำนวณที่ได้ก็ยังคงหาคำ ตอบไม่ได้ สรุปจากงานวิจัยอดีตที่ผ่านมาในแง่ของการ คำนวณอาจมีนักวิจัยหลายท่านได้ลองพยายามใช้ RSM ใน การคำนวณแต่ไม่ประสบความสำเร็จจึงได้เพียงแต่ใช้แบบจำลอง *k-E* เท่านั้นในการคำนวณ ส่วนการใช้แบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ก็ประสบความล้มเหลว โดยในงานวิจัยนี้ได้นำ

เสนอแบบจำลองที่ระดับการคำนวณสูงกว่าแบบจำลอง k-E นั่น คือ แบบจำลองความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์ (ASM) ซึ่ง จำลองมาจากแบบจำลองความเค้นเรย์โนลด์ (Reynolds stress model, RSM)

2. แบบจำลองทางคณิตศาสตร์

2.1 สมการบังคับการใหล

สมการบังคับการไหลคงตัวและอัดตัวได้ (steady state และ compressible flow) สำหรับการไหล แบบปั่นป่วนจากการเฉลี่ยแฟวัร์ว (Favre average) สามารถ สรุปสมการได้ดังนี้

$$\frac{\partial}{\partial x_1} (\overline{\rho} \, \tilde{u}_i) = 0 \tag{1}$$

$$\frac{\partial(\overline{\rho}\,\tilde{u}_{i}\tilde{u}_{j})}{\partial x_{i}} = -\frac{\overline{\partial}p}{\partial x_{i}} + \frac{\partial}{\partial x_{i}}(\bar{t}_{ij} + \tau_{ij})$$
(2)

$$\frac{\partial}{\partial x_{j}} \left(\overline{\rho} \tilde{u}_{j} k \right) = \tau_{ij} \frac{\partial \tilde{u}}{\partial x_{j}} - \overline{\rho} \varepsilon + \frac{\partial}{\partial x_{j}}$$

$$\left(\left(\overline{t_{ji} u_{i}''} - \overline{\rho} \frac{1}{2} u_{j}' \tilde{u}_{i}' u_{i}'' - \overline{p' u_{i}'}' \right) - \overline{u_{i}''} \frac{\partial \tilde{p}}{\partial x_{i}} + \overline{p' \frac{\partial u_{i}''}{\partial x_{j}}} \right)$$

$$(3)$$

$$\frac{\partial}{\partial x_j} (\overline{\rho} \, \tilde{u}_j \tilde{E}) = \frac{\partial}{\partial x_j}$$

$$\left((\overline{t_{ji}u_i''} - \overline{p'u_i''} - \overline{\rho}\frac{1}{2}u_j'\widetilde{u}_i'u_i''\right) - \frac{\partial}{\partial x_j}(\overline{q}_{L_j} + \overline{\rho}\widetilde{u}_j'h'')$$

$$+\frac{\partial}{\partial x_{i}}(\tilde{u}_{i}(\bar{t}_{ij}+\tau_{ij}))-\frac{\partial}{\partial x_{i}}(\tilde{u}_{j}\overline{p})$$
(4)

$$\overline{p} = \overline{\rho}R\tilde{T} = (\gamma - 1)(\overline{\rho}\tilde{E} - \overline{\rho}\tilde{u}_{i}\tilde{u}_{i} - \overline{\rho}k)$$
(5)

จากสมการข้างต้นโอเวอร์บาร์ $\overline{\phi}$ แสดงค่าเฉลี่ยเรย์โนลด์ (Reynolds averages)และเครื่องหมายทิลด์ $\tilde{\phi}$ แสดงค่า เฉลี่ยแฟวัร์ว ซึ่ง x_{j} แสดงทิศทางของระบบแกนพิกัดคาร์ที เซียน_หแทนความหน่าแน่นของของไหล และส่วนประกอบ ของความเร็วในสนามการใหลภายในระบบแกนพิกัดฉากคือ u_{j} โดยค่าพลังงานจลน์ความปั้นป่วน (Turbulence Kinetic Energy,k)ให้นิยามเป็น $\overline{\rho}k = \frac{1}{2} \overline{\rho u_i' u_i''} = \frac{1}{2} \overline{\rho} \tilde{u}_i' u'''$ โดย \overline{p} และ γ แสดงถึงความดันเฉลี่ยและอัตราส่วนความร้อนจำเพาะ (C_p/C_p) ตามลำดับ ส่วน \overline{q}_L แสดงค่าฟลักซ์การถ่ายเทความ ร้อนเฉลี่ย โดยเทนเซอร์ความเค้นหนืดเฉลี่ย (mean viscous stress tensor) สามารถเขียนสมการในของรูปความสัมพันธ์ เชิงเส้นกับความแตกต่างความเร็วดังนี้

$$\bar{t}_{ij} = \overline{\mu} \left(\frac{\partial u_i}{\partial x_j} + \frac{\partial u_j}{\partial x_i} \right) - \frac{2}{3} \overline{\mu} \frac{\partial u_k}{\partial x_k} \delta_{ij}$$

และท้ายที่สุด $\tau_{ij} = -\overline{pu'_{i}u'_{j}} = -\overline{\rho}\tilde{u}'_{i}u''_{j}$ คือ เทนเซอร์ ความเค้นเฉลี่ยแฟว้ร์วของเรย์โนลด์ (Favre-averaged Reynolds stress tensor) สามารถสังเกตได้อย่างชัดเจน ว่าสมการการอนุรักษ์ที่ได้จากกระบวนการเฉลี่ยจะมีเทอมที่ ไม่ทราบค่าเพิ่มเข้ามาดังนี้ $\tau_{ij}, \overline{t_{ij}u'_{j}}, \overline{p'u'_{i}}, \overline{\rho}\tilde{u}'_{i}h''$ และ $\overline{\rho}u'_{j}\tilde{u}'_{i}u''_{i}/2$ ซึ่งเทอมเหล่านี้ด้องการจำลองในการหาผล เฉลยจากการคำนวณ โดยรายละเอียดของการจำลองเทอมที่ ไม่ทราบค่าข้างต้นนี้สามารถอ่านเพิ่มเติมได้จาก Promvonge (1997)

ในงานวิจัยนี้ได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองความ ปั่นป่วนมาตรฐาน *k-E* และแบบจำลองความเค้นพีชคณิต ของเรย์โนลด์ โดยแบบจำลองความปั่นป่วนมาตรฐาน *k-E* ได้ กล่าวในอ้างอิงต่าง ๆ เช่น Gatski (1996), Sloan และคณะ (1986) และ Wilcox (1993) ดังนั้นในที่นี้จะกล่าวเฉพาะ เพียงแบบจำลองความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์เท่านั้น

2.2 แบบจำลองความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์ (Algebraic Reynolds stress model, ASM)

เพื่อความง่ายในการหาผลเฉลยสำหรับความเค้น ของเรย์โนลด์ การประมาณค่าของโรดิ (Rodi, 1976) ได้นำ มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยนี้และการส่งถ่ายความเค้นเรย์โนลด์ สามารถอธิบายในรูปแบบพีชคณิตดังต่อไปนี้

$$\frac{D\tau_{ij}}{Dt} - T_{ijk,k} = \frac{\tau_{ij}}{\rho k} \left(\frac{Dk}{Dt} - T_{kk,k} \right)$$
(7)

แทนสมการการส่งถ่ายค่าเฉลี่ยของเรย์โนลด์และแฟว้ร์ว และ สมการพลังงานจลน์ความปั่นป่วน (Gatski, 1996; Promvonge, 1997; Wilcox, 1993) ลงในสมการ (7) และ ให้นิพจน์พีชคณิตสำหรับ

$$\frac{\tau_{ij}}{\rho k} \left(G - \overline{\rho} \varepsilon - \overline{u_i''} \frac{\partial \overline{p}}{\partial x_i} + \overline{p'} \frac{\partial u_i''}{\partial x_k} \right) = G_{ij} + \phi_{ij} - \frac{2}{3} \delta_{ij} \overline{\rho} \varepsilon + \frac{2}{3} \overline{p'} \frac{\partial u_k''}{\partial x_k} - \overline{u_i''} \frac{\partial \overline{p}}{\partial x_j} - \overline{u_i''} \frac{\partial \overline{p}}{\partial x_j} - \overline{u_i''} \frac{\partial \overline{p}}{\partial x_i} + \overline{u_i''} \frac{\partial \overline{t_{ik}}}{\partial x_k} + \overline{u_j''} \frac{\partial \overline{t_{ik}}}{\partial x_k} \right)$$
(8)

ซึ่ง G_{ij} แสดงการผลิตความเค้นเรย์โนลด์ F_{ij} แสดงความเครียด ของความดัน (pressure strain) และ \mathcal{E} แสดงอัตราการสูญ สลายของพลังงานจลน์ความปั่นป่วน (dissipation rate of Turbulence Kinetic Energy)

สมการความเค้นพืชคณิตของเรโนลด์ร่วมกับการขยาย ดัวเนื่องจากความดัน (pressure dilatation) $\left(\overline{p'\partial u_k''/\partial x_k}\right)$ และไม่คิดผลความเร็วกระเพื่อมเฉลี่ย (the average fluctuating velocity ($\overline{u_i''}$) terms) สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$-\tau_{ij} = \overline{\rho u'_{i} u'_{j}} = \frac{2}{3} \delta_{ij} \overline{\rho} k + \frac{\lambda k}{\varepsilon}$$

$$\left(G_{ij} - \frac{2}{3} \delta_{ij} G - \beta A_{ij} \right)$$
(9)

ที่ซึ่ง λ = 0.135 และ β = 0.0-2.2 คือ ค่าคงที่จากการ ทดลองและแสดงผลของการไหลหมุนวนของไหลและความ ปั่นป่วนอัดตัวได้ Zhang และคณะ (1992) และ Nieh และ Zhang (1992) ได้เสนอการลดรูปสมการ ASM ข้างต้น เพื่อง่ายต่อการหาผลเฉลยในการประยุกต์ใช้กับการไหลหมุน วนที่รุนแรง ดังนั้นสมการที่ (9) สามารถเขียนในรูปแบบ สมการอย่างง่ายดังนี้

Vol.29 No.2 Mar. - Apr. 2007

 $\overline{\rho u'' v''} = -\mu_{i,xr} \frac{\partial \tilde{u}}{\partial r}$ $\overline{\rho v'' w''} = -\mu_{i,r\theta'} \frac{\partial}{\partial r} \left(\frac{\tilde{w}}{r} \right)$ $\overline{\rho u'' w''} = -\lambda \frac{k}{\varepsilon} \overline{\rho u'' u''} \frac{\partial \tilde{w}}{\partial x_i} - \lambda \frac{k}{\varepsilon}$ $\left[\left(\frac{\partial \tilde{w}}{\partial r} + \beta \frac{\tilde{w}}{r} \right) \overline{\rho u'' v''} + \frac{\partial \tilde{u}}{\partial r} \overline{\rho v'' w''} \right]$ $\overline{\rho u'' u''} = \frac{2}{3} \overline{\rho} k + \frac{2}{3} \lambda \frac{k}{\varepsilon} \left[\left(\frac{\partial \tilde{w}}{\partial r} + \beta \frac{\tilde{w}}{r} \right) \right]$ $\overline{\rho u'' v''} + \frac{\partial \tilde{u}}{\partial r} \overline{\rho v'' w''} \right]$

$$\overline{\rho v'' v''} = \frac{2}{3} \overline{\rho} k + \frac{2}{3} \lambda \frac{k}{\varepsilon} \left\{ \frac{\partial \tilde{u}}{\partial r} \overline{\rho u'' v''} + \left[\frac{\partial \tilde{w}}{\partial r} + (2 + 3\beta) \frac{\tilde{w}}{r} \right] \overline{\rho v'' w''} \right\}$$
$$\overline{\rho w'' w''} = \frac{2}{3} \overline{\rho} k + \frac{2}{3} \lambda \frac{k}{\varepsilon} \left\{ \frac{\partial \tilde{u}}{\partial r} \overline{\rho u'' v''} - \left[2 \frac{\partial \tilde{w}}{\partial r} + (1 + 3\beta) \frac{\tilde{w}}{r} \right] \overline{\rho v'' w''} \right\}$$

$$\hat{\mathfrak{F}}_{1,xr} = \frac{b_l - a_l b_2 r \frac{\partial}{\partial r} \left(\frac{w}{r}\right)}{l - a_l a_2 \frac{\partial \tilde{u}}{\partial r} r \frac{\partial}{\partial r} \left(\frac{\tilde{w}}{r}\right)}$$
(11)

$$\mu_{i,r\theta} = \frac{b_2 - a_2 b_1 \frac{\partial \tilde{u}}{\partial r}}{1 - a_1 a_2 \frac{\partial \tilde{u}}{\partial r} r \frac{\partial}{\partial r} \left(\frac{\tilde{w}}{r}\right)}$$
(12)

และ

$$a_{1} = \frac{\left(\lambda \frac{k}{\varepsilon}\right)^{2} \left[\left(\frac{7}{3} + 3\beta\right)\frac{\tilde{w}}{r} + \frac{2}{3}\frac{\partial\tilde{w}}{\partial r}\right]}{1 + \left(\lambda \frac{k}{\varepsilon}\right)^{2} \left[\frac{2}{3}\left(\frac{\partial\tilde{u}}{\partial r}\right)^{2} + (1+\beta)\beta\left(\frac{\tilde{w}}{r}\right)^{2}\right]}$$

$$a_{2} = \frac{\frac{2}{3}\left(\lambda \frac{k}{\varepsilon}\right)^{2} \left[\frac{\partial\tilde{w}}{\partial r}\right]^{2} + (4+6\beta)\frac{\tilde{w}}{r}\frac{\partial\tilde{w}}{\partial r} + (1+6\beta+6\beta^{2})\left(\frac{\tilde{w}}{r}\right)^{2}\right]}$$

$$b_{2} = \frac{\frac{2}{3}\left(\lambda \frac{k}{\varepsilon}\right)^{2} \left[\left(\frac{\partial\tilde{w}}{\partial r}\right)^{2} + (4+6\beta)\frac{\tilde{w}}{r}\frac{\partial\tilde{w}}{\partial r} + (1+6\beta+6\beta^{2})\left(\frac{\tilde{w}}{r}\right)^{2}\right]}{1 + \frac{2}{3}\left(\lambda \frac{k}{\varepsilon}\right)^{2} \left[\left(\frac{\partial\tilde{w}}{\partial r}\right)^{2} + (4+6\beta)\frac{\tilde{w}}{r}\frac{\partial\tilde{w}}{\partial r} + (1+6\beta+6\beta^{2})\left(\frac{\tilde{w}}{r}\right)^{2}\right]}$$

สมการ ASM สำหรับการไหลอัดตัวได้สองมิติได้ประยุกต์รวมใน "TEFESS" โคดที่พัฒนาโดย Pun (1992)

465

(10)

2.3 รูปแบบทั่วไปสำหรับสมการบังคับการไหล ทกสมการบังคับการไหลแบบสองมิติสมมาตร

รอบแกนสามารถเขี้ยนในรูปแบบมาตรฐาน ซึ่งประกอบด้วย เทอมการพา การแพร่ และแหล่งกำเนิด ดังนี้

$$-\frac{1}{r}\frac{\partial}{\partial r}\left(\Gamma_{\phi x}\frac{\partial\phi}{\partial x}\right) = S_{\phi}$$
(13)

ที่ซึ่ง $\phi, \Gamma_{\phi x}, \Gamma_{\phi r}$ และ S_{ϕ} แสดงตัวแปรใด ๆ ของสัมประสิทธิ์ การแลกเปลี่ยนในทิศทาง x และ r เทอมแหล่งกำเนิดตาม ลำดับโดยรายละเอียดของสมการสำหรับค่าต่าง ๆ ของ ϕ 's ได้ สรุปใน Table 1

3. กระบวนการหาค่ำตอบ

ในส่วนของการคำนวณ สมการค่าเฉลี่ยของเวลา (time-averaged Navier-Stokes), สมการของพลังงานจลน์ ความปั่นป่วน (TKE), สมการของอัตราการสลายของสมการ ของพลังงานจลน์ความปั่นป่วนจะถกแก้สมการด้วยวิธีการ เชิงตัวเลขที่เรียกว่า วิธีการปริมาตรสืบเนื่อง (finite volume method) โดยจะใช้ SIMPLE algorithm ในการแยกความ สัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างความดันกับความเร็ว และยังใช้ใน กระบวนการทำซ้ำ โดยใช้ upwind scheme ในการดีสครี-ใทซ์เทอมของการพา ส่วนเทอมการแพร่จะถกดีสครีไทซ์โดย central differencing scheme บนกริดที่แบ่งแบบเยื้องกัน (staggered) ในการแก้ระบบสมการที่เกิดขึ้นจะใช้เทคนิค ของวิธีการ TDMA (Tri Diagonal Matrix Algorithm) แบบ line by line sweeping ในการหาคำตอบ สำหรับใน งานวิจัยนี้ได้ทำการใช้ upwind scheme ในการคีสครีไทซ์ ซึ่งเป็น first order แทน second order (SOU/OUICK) แต่ก็ยังคงให้ผลคำตอบที่ไม่แตกต่างมากตามรายงานของ Promvonge (1997) ซึ่งจะช่วยลดเวลาในการคำนวณลง

4. ลักษณะท่อวอร์เทกซ์ของ Hartnett และ Eckert (1957)

ลักษณะของปัญหาได้ทำการเลือกใช้ท่อวอร์เทกซ์ แบบไหลตามกันที่ได้จากการทดลองของ Hartnett และ Eckert (1957) ที่ได้ทำการวัดสนามการไหลทั้งความเร็ว ความ

Conservation of	φ	$\Gamma_{\phi \chi}$	$\Gamma_{\phi r}$	Sø	
Mass	I	0	0	0	
x-momentum	\widetilde{u}	μ_{e}	$\mu_{e,xr}$	$= \frac{\partial}{\partial t} \left(\mu_{\theta} \frac{\partial \tilde{u}}{\partial t} \right) + \frac{\partial}{r \partial r} \left(r \mu_{\theta, tr} \frac{\partial \tilde{v}}{\partial t} \right) - \frac{\partial \tilde{p}}{\partial t} - \frac{\partial}{\partial t} \left(\overline{\rho u^{*} u^{*}} \right) - 2 \frac{\partial}{\partial t} \left(\mu_{t} \frac{\partial}{\partial t} \right)$	$\frac{\delta \tilde{u}}{\delta \chi} - \frac{2}{3} \frac{\partial}{\partial \chi} \left[\mu (\nabla \cdot \vec{V}) \right]$
ν	Ue	,	$\overline{a}(\underline{\mu}_{3})$	$\frac{\partial \left(\begin{array}{c} \vec{a} \end{array}\right)}{\partial \vec{a}} \frac{\partial \vec{a}}{\partial \vec{a}} \frac{\partial \vec{a}} \frac{\partial \vec{a}} \frac{\partial \vec{a}}{\partial \vec{a}} \frac{\partial \vec{a}}{\partial $	 ¯pie² r-momentum ÷ ; ; ; ; ; ; ; ; ; ; ; ; ; ; ; ; ; ;
			$-2\frac{\partial}{r\partial r}$	$\left[\frac{2\mu i}{p_{H}}\frac{\partial \bar{v}}{\partial r}\right] = \frac{2\mu \bar{v}_{r}}{r^{2}} + \frac{p_{W,W,r}}{r} + \frac{2}{3}\frac{\partial}{\partial r}\left[\mu (\nabla \bar{v})\right] = 1$	
\widetilde{w}_{-} : $\mu_{e, \theta c}$::	$\mu_{e,r\theta} =$:	$-\frac{\widetilde{\rho}\widetilde{v}\widetilde{w}}{r}$	$-\frac{\tilde{w}}{r^2}\frac{\partial}{\partial r}(r\mu_{\theta}\gamma_{\theta}) = \frac{\partial}{\partial r}\left(\frac{1}{\rho u}\frac{\partial}{\partial v}\right) = \frac{\partial}{\partial r}\left(\frac{u}{\mu_{\theta}}\frac{\partial}{\partial v}\frac{\partial}{\partial v}\right) = 1.$	θ-momentum
		$-\tilde{u}$	$\frac{\partial}{\partial t} \left(\frac{\overline{\rho u^* u^*}}{\overline{\rho u^* u^*}} \right)$	$=\frac{\overline{u}}{r}\frac{\partial}{\partial r}\left(\overline{r_{j}\rho u^{*}v^{*}}\right)=\overline{v}\frac{\partial}{\partial t}\left(\overline{\rho u^{*}v^{*}}\right)=\frac{\overline{v}}{r}\frac{\partial}{\partial r}\left(\overline{v}\overline{\rho v^{*}v^{*}}\right)\pm\frac{\overline{v}}{r}\overline{\rho u^{*}w^{*}}=$:
		$-\widetilde{W}$	$\frac{\partial}{\partial t} \left(\frac{1}{p} u \cdot w \right)$	$= \frac{\overline{w}}{r} \frac{\partial}{\partial r} \left(\overline{r} \frac{\partial}{\partial v} w \right) - \frac{\overline{w}}{r} \overline{\rho v} w = + G = \frac{2}{f} \overline{u} \left(\frac{\partial}{\partial r} \left[\mu (\nabla \overline{v}) \right] \right) = .$	
$\tilde{E} = \mu_e / \sigma_E$	μ_e/σ_E	$+\frac{\widetilde{u}}{r}$	$\frac{\partial}{\partial r} \left[r_{\mu} \left(\frac{\partial V}{\partial x} \right) \right]$	$+\frac{\partial \tilde{u}}{\partial r}\bigg]+\tilde{v}\frac{\partial}{\partial r}\bigg[\mu\bigg(\frac{\partial \tilde{v}}{\partial r}+\frac{\partial \tilde{u}}{\partial r}\bigg)\bigg]-2\mu\frac{\tilde{v}^2}{r^2}+\frac{\tilde{v}}{r}\frac{\partial}{\partial r}\bigg(2\mu r\frac{\partial \tilde{v}}{\partial r}\bigg)$	Energy
		$+ \overline{w}$	$\frac{\partial}{\partial t} \left(\mu \frac{\partial \tilde{v}}{\partial t} \right)$	$+\frac{\widetilde{w}}{r}\frac{\partial}{\partial r}\left(r\mu\frac{\partial\widetilde{w}}{\partial r}\right)+\overline{u}\frac{\partial}{\partial t}\left(2\mu\frac{\partial\widetilde{u}}{\partial t}\right)-\frac{2}{3}\overline{v}\frac{\partial}{\partial r}\left[\mu\left(\nabla\widetilde{F}\right)\right]-\mu\frac{\widetilde{w}^{2}}{r^{2}}$	
		$-\frac{\widetilde{w}}{7}$	$\frac{\partial^2}{\partial t} - \frac{\partial^2}{\partial t} - \frac{\partial^2}{\partial t}$	$\left[\frac{\mu_{\theta}}{\sigma_{E}}\frac{\vec{\sigma}}{\vec{c}k}(K)\right] - \frac{1}{r}\frac{\vec{\sigma}}{\vec{c}k}\left[r\frac{\mu_{\theta}}{\sigma_{E}}\frac{\vec{\sigma}}{\vec{c}}(K)\right] - (\gamma - 1)\overline{\sigma u}\frac{\vec{\sigma}}{\vec{c}k}\left(\tilde{E} - K - k\right)$	
		-(y	$-1)\overline{\rho}\frac{\overline{v}}{r}\frac{\partial}{\partial r}$	$\left[r\left(\tilde{E}-K-k\right)\right]$	
μ_e/σ_k	$\mu_d \sigma_k$			$G - \overline{\rho} \varepsilon$	TKE
$\varepsilon_s = \mu_e/\sigma_e$	μ_e/σ_e		($C_{\ell \ell}G - C_{\ell \ell}\overline{\rho}\varepsilon_{\delta} + \frac{2}{3}(C_{\ell \ell} - 2)\overline{\rho}k(\nabla, \overline{\nu}) \bigg) \frac{\varepsilon_{\delta}}{k}$	TKE dissipation rate
$\sigma_{e} = 1.0, \ \sigma_{e} = 1.3$	$C_{el} = 1$	44, C _{e2} =	= 1.92, <i>ε</i>	$\varepsilon = \varepsilon_{c} + \varepsilon_{d}$ in which $\varepsilon_{c} = k^{3/2}/l$, $\varepsilon_{d} = M_{l}^{2} \varepsilon_{c}$,	Where $\sigma_E = 1.0$, σ
$\overline{\gamma \overline{p} / \overline{\rho}}$, $\overline{p} = \overline{\rho} (\gamma - $	$l)(\widetilde{E} - K -$	$-k$, $G_t =$	$-\rho u^{"}v^{"}\frac{\partial}{\partial t}$	$\frac{\widetilde{\mathcal{U}}}{\widetilde{r}} - \overline{\rho v'' w''} r \frac{\mathcal{O}}{\widetilde{\mathcal{O}}'} \left(\frac{\widetilde{w}}{r} \right), \ G = G_t + \left(\frac{\mu}{\mu_q} \right) G_k + \frac{2}{\beta} \overline{\rho} k \left(\nabla . \overline{\mathcal{V}} \right), \ k = 0$	$M_t=\sqrt{2k}\left/c\right.$, $c=$
$\frac{1}{2}\left(\widetilde{u}^2 + \widetilde{v}^2 + \widetilde{w}^2\right), ;$	γ = 1.4, μ	l _e =μ _t +μ,	$\mu_t = \rho C_{\mu}$	$k^2 / \epsilon_{\omega} C_{\mu} = 0.09$	-Kinetic Energy =

 Table 1. Summary of the governing equations for the ASM.

ดัน และอุณหภูมิ ในงานทดลองท่อวอร์เทกซ์มีขนาดเส้น ผ่านศูนย์กลางเท่ากับ 0.0762 เมตร ยาว 0.77 เมตร ทำจาก Plexiglas ที่ทางเข้าของอากาศมีหัวฉีดด้วยกันทั้งหมด 8 หัว แต่ละหัวฉีดมีขนาดเส้นศูนย์กลางเท่ากันคือ 0.0095 เมตร โดยแต่ละหัวฉีดจะทำการวางในแนวรอบเส้นสัมผัส ที่ทาง ออกจะมีวาล์วควบคุมการไหลซึ่งเป็นวาล์วรูปทรงเรียวที่มีมุม เท่ากับ 60 องศา ในการทดลองได้ใช้ yaw probeในการวัด ค่าความดันและความเร็ว โดยทำการวัดในแนวแกนด้วยกัน ทั้งหมด 3 ตำแหน่ง คือ x/D = 0.333, 2.0 และ 6.0 ตาม ลำดับ สำหรับรายละเอียดและเงื่อนไขการทดลองทั้งหมด แสดงใน Table 2 และ Figure 2

5. เงื่อนไขขอบในการคำนวณ

ในงานวิจัยนี้สมมุติให้เป็นการใหลแบบสมมาตร

รอบแกนดังนั้นจึงคำนวณเพียงครึ่งหนึ่งของโดเมนการคำนวณ 5.1 เงื่อนไขขอบที่ทางเข้า

ตัวแปรของสมการการไหล เช่น ความดัน (p) อุณหภูมิ (T) และอัตราไหลเชิงมวลสามารถทำการวัด ค่าใด้จากการทดลอ[ั]ง แต่ไม่สามารถประยุกต์ใช้เป็นเงื่อนไข ขอบเขตที่ทางเข้าได้เนื่องจากเป็นค่าที่วัดได้จากตำแหน่ง ก่อนหน้าทางออกของหัวฉีด ซึ่งเงื่อนไขขอบที่ถูกต้องนั้น ต้องการค่าคุณสมบัติของไหลที่ทางออกของหัวฉีด ค่าตัวแปร เหล่านั้นสามารถหาได้จากการประมาณนอกช่วงจากรูปร่าง (profile) ที่วัดได้จากการทดลองภายในท่อถึงตำแหน่ง ทางออกของหัวฉีด ดังนั้นค่าความเร็วและอุณหภูมิทั้งหมด ที่ทางเข้าสามารถหาได้โดยการสมมุติให้หัวฉีดหุ้มฉนวนโดย สมบูรณ์ เพื่อที่จะไม่มีการสูญเสียพลังงานทั้งหมดเกิดขึ้น ตลอดช่วงของหัวฉีด โดยความดันสถิตสามารถคำนวณโดย

Table 2.	Data for the vortex flow of Hartnett and
	Eckert (1956-1957).

Tube Characteristics					
Tube length, L (m)	0.77				
Tube diameter, $D_{0}(m)$	0.0762				
No. of nozzles at the inlet	8				
Nozzle diameter, $d_{n}(m)$	0.009525				
Cone valve opening	0.007854				
L/D _a ratio	10.1				
Inlet Fluid Properties					
Fluid	Air				
Temperature, T_{in} (K) (approx.)	297				
Supply pressure before nozzle,					
P, (Pa) (gage)	1.374×10^{5}				
Inlet Flow Conditions					
Mass flow rate, (kg/s)	0.2184				
Input experimental data of Hartnett					
and Eckert (1956-1957)					
V_{n} (m/s)	230				
$w_{n}^{''}(m/s)$	210				
v_"(m/s)	94				
$r_n''(kg/m3)$	1.68				
$T_{n}^{"}(K)$	297				
$l_{s}^{"}(m)$	0.0058				
$Mach$ no. (M_{in})	0.69				

สัมพันธ์กับค่าความดันที่จุดอ้างอิงของการทดลอง ซึ่งความ หนาแน่นที่ทางเข้าสามารถคำนวณจากสมการความต่อเนื่อง

$$\rho_n = \frac{m_{in}}{A_n V_n}$$

โดย A และ V คือ พื้นที่ ความหนาแน่น และความเร็ว เฉลี่ยที่ทางออกของหัวฉีด โดยแสดงอัตราการไหลเชิงมวล ของอากาศ

สำหรับการใหลสมมาตรรอบแกน จะประยุกต์ใช้ช่อง การใหลรอบท่อแทนการใช้หัวฉีด ค่าความกว้างเสมือนของช่อง *1* สมมารถคำนวณจากการอนรักษ์มวล และมีความสัมพันธ์ดังนี้

$$I_s = \frac{m_{in}}{\pi D_o \rho_n v_n}$$

โดย *I*, *D* และ _V คือ ความกว้างเสมือนของช่องเส้นผ่าน ศูนย์กลางของท่อวอร์เทกซ์ และความเร็วตามแนวรัศมี ตาม ลำดับ

ซึ่ง v_n สามารถหาได้จากความสัมพันธ์โดยการประยุกด์ ใช้กฎปีทากอรัสกับสามเหลี่ยมมุมฉากของความเร็ว $v_n = \sqrt{V_n^2 - w_n^2}$ ซึ่ง w_n ความเร็วในแนวสัมผัสที่ทางเข้า ค่าของ V_n และ w_n ได้จากการประมาณนอกช่วงจากการทดลองค่า ต่าง ๆ ที่ใช้ในการคำนวณได้สรุปใน Table 2 ค่าความเร็ว เสียง (c) หาจากความสัมพันธ์ $\sqrt{\gamma P_{in} / \rho_{in}}$ และได้ตัวเลข มัคเท่ากับ (M_{in}) 0.69 ซึ่งบ่งบอกถึงการไหลในท่อวอร์เทกซ์ เป็นการไหลแบบช้ากว่าเสียงและอัดตัวได้ (subsonic และ

Figure 2a. Computational domain of the flow system (vortex tube of Hartnett and Eckert, 1957)

Figure 2b. Grid distribution (50x25)

compressible flow) ถึงแม้ว่าความหนืดจลน์เป็นฟังชั่น ของอุณหภูมิ แต่ในการคำนวณนี้สมมุติให้เป็นค่าคงที่เพราะ การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิในท่อวอร์เทกซ์ไม่สูงมากนัก

5.2 เงื่อนไขผนัง

เนื่องจากการทดลองที่นำมาเปรียบเทียบนี้ ไม่ได้กล่าวถึงสภาพบรรยากาศรอบ ๆ ท่อวอร์เทกซ์ ในความ เป็นจริงท่อวอร์เทกซ์ต้องได้รับผลกระทบจากอุณหภูมิภายใน ห้องทดลองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากวัสดุที่ใช้สร้างท่อ วอร์เทกซ์ คือ Plexiglas ซึ่งมีสมบัติเป็นฉนวน ดังนั้นค่า เงื่อนไขอุณหภูมิที่ผิวจะเลือกใช้ผลเฉลยที่ถูกต้องที่สุดจาก การคำนวณโดยการกำหนดเงื่อนไขแบบผนังฉนวนสมบูรณ์ (adiabatic wall) และอุณหภูมิผิวคงที่ที่อุณหภูมิอากาศล้อม รอบ (constant temperature) โดยเปรียบเทียบผลจากการ ทดลอง

5.3 เงื่อนไขขอบที่ทางออก

เพื่อลดความซับซ้อนการใหลที่ปลายท่อวาล์ว แบบบล็อกสีเหลี่ยมถูกใช้แทนวาล์วแบบโคน และเงื่อนไข เกร์เดียนความต่างเป็นศูนย์ (zero gradient conditions) ถูก ประยุกต์ใช้กับทุกตัวแปร ยกเว้นความเร็วในแนวแกน ซึ่ง ควบคุมโดยการบังคับด้วยสมการความต่อเนื่อง

6. ผลการคำนวณโดยแบบจำลองความปั่นป่วน k-Eและแบบจำลองความเค้นพืชคณิตของเรย์โนลด์ (ASM)

ผลการคำนวณโดยการใช้แบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ด้วยวิธีปริมาตรสืบเนื่องร่วมกับแบบจำลองความ ปั่นป่วน และแบบจำลองความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์ ภายใต้ข้อสมมุติฐานการไหลสองมิติที่ใหลอย่างคงตัว แสดง ในรูปของสนามความเร็ว ความดัน และอุณหภูมิใน Figures 3 ถึง 10

6.1 ความเร็ว

รูปร่างความเร็วรวมและแนวสัมผัสตามแนว แกนรัสมีทั้งหมด 3 ตำแหน่งแสดงใน Figure 3 ซึ่งถูก คำนวณโดยแบบจำลองความปั่นป่วน *k-E* และแบบจำลอง ความเค้นพืชคณิตของเรย์โนลด์ เทียบกับผลการทดลอง ซึ่ง พบว่าผลการคำนวณของแบบจำลองความปั่นป่วน *k-E* ให้ ค่าสอดคล้องกับผลการทดลองเฉพาะที่ตำแหน่งแรก *x/D* = 0.333 และยังพบว่าการไหลที่ปลายท่อวอร์เทกซ์จะมีการเสื้อม สลายของรูปร่างความเร็วในแนวสัมผัสอย่างรวดเร็วและกลาย สภาพเป็นรูปร่างการใหลแบบอนุภาคหมุนหมุนรอบตัวเองหรือ force vortex ข้อมูลผลการทคลองชี้ให้เห็นว่าการเสื่อมสลาย อย่างรวดเร็วเป็นผลอันเนื่องมาจากการรวมตัวกันของ free vortex (การใหลแบบไม่หมุนรอบตัวเอง) และ force vortex ในผลการคำนวณด้วยแบบจำลองความเค้นพืชคณิตของเรย์ โนลด์ รปร่างสนามความเร็วให้ผลการคำนวณสอดคล้องกับ การทดลองทั้ง 3 ตำแหน่งการวัดโดยเฉพาะบริเวณที่ผนังท่อ แต่จะมีผลการคำนวณที่ค่อนข้างต่ำ (under-prediction) ที่ บริเวณใจกลางท่อวอร์เทกซ์ตั้งแต่ช่วง r/R = 0.5 เป็นต้นไป เนื่องจากบริเวณใจกลางท่อมีการเปลี่ยนแปลงและการกระเพื่อม (fluctuation) ของความเร็วที่สูงมากจึงทำให้การวัดสนาม การใหลช่วงดังกล่าวเป็นไปใด้ยากและมีความคลาดเคลื่อนทั้ง จากการคำนวณและจากการทดลองสูง โดยในงานการทดลอง ของ Hartnett และ Eckert (1957) จึงวัดได้ที่เฉพาะระยะ r/R = 0.2 และ 0.3 ขึ้นไป โดยทั่วไปแล้วผลการคำนวณ สนามความเร็วด้วยแบบจำลองความเค้นพืชคณิตของเรย์โน ลด์มีความสอดคล้องใกล้เคียงกับผลการทดลองได้ดีกว่าแบบ ้จำลองความปั้นป่วน $k{-}\mathcal{E}$ จากรูปจะมีความเร็วสูงสุดที่บริเวณ ผนังท่อประมาณ 200 ถึง 250 เมตร/นาที่ ขณะที่บริเวณ กลางท่อผลที่คำนวณมีค่าความเร็วเป็นศูนย์หรือไม่มีการ เคลื่อนที่บริเวณกลางท่อนั้นเอง จากรูปบริเวณกลางท่อจะมี พลังงานจลน์น้อยมากเมื่อเทียบกับบริเวณผนังท่อซึ่งผลต่าง จากพลังงานนี้เองทำให้เกิดการแยกชั้นของอุณหภูมิ

6.2 ความดัน

ผลการคำนวณการเปลี่ยนแปลงความดัน รวมและความดันสถิตในท่อวอร์เทกซ์ตลอดตามแนวแกนรัสมี โดยใช้แบบจำลองความปั่นป่วน *k-E* และแบบจำลองความ เค้น พีชคณิตของเรย์โนลด์ ในการคำนวณและนำมาเปรียบเทียบ กับการทดลองได้แสดงดัง Figure 4 โดยจะเห็นได้ว่าจะมี การเปลี่ยนแปลงความดันรวมและความดันสถิตสูงที่บริเวณ ผนังท่อวอร์เทกซ์ตามความเร็วหรือพลังงานจลน์ที่สูงตาม หัวข้อที่แล้วโดยจะค่อย ๆ ลดลงมาตามความเร็วที่ลดลงมา และต่ำสุดที่บริเวณใจกลางท่อวอร์เทกซ์ จากผลการคำนวณ แสดงให้เห็นว่ารูปร่างการเปลี่ยนแปลงความดันที่ได้จากผล การคำนวณทั้ง 2 แบบจำลอง มีความใกล้เคียงกับผลการวัด โดย Hartnett และ Eckert (1957) โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ ดำแหน่งแรก r/R = 0.333 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความดันที่ค่อน ข้างสูงที่บริเวณใกล้กับผนังท่อและความดันค่อนข้างต่ำที่

การจำลองการไหลปั่นป่วนและการแยกชั้นของอุณหภูมิ สมิทธ์ เอี่ยมสอาด และ พงษ์เจต พรหมวงศ์

Figure 4. Comparison of predicted total and static pressure profiles with measurements.

6.3 อุณหภูมิ

รูปร่างอุณหภูมิรวมและอุณหภูมิสถิตที่ คำนวณโดยแบบจำลองความปั้นป่วน k- \mathcal{E} และแบบจำลอง ความเค้นพีชคณิดของเรย์โนลด์เทียบผลการทดลองแสดงใน Figure 5 จากผลการคำนวณรูปร่างของอุณหภูมิรวมด้วยแบบ จำลองทั้งสองให้ผลค่อนข้างดีกับผลการทดลองทั้ง 3 ตำแหน่ง โดยเฉพาะที่ตำแหน่งแรก x/D = 0.333 ผลการคำนวณ โดยใช้แบบจำลองความปั้นป่วน K- \mathcal{E} ให้ผลการคำนวณที่ดี มากเมื่อเปรียบเทียบกับผลการทดลองขณะที่แบบจำลองความ

บริเวณใจกลางท่อวอร์เทกซ์ จากรูปที่ตำแหน่งสุดท้ายของ การวัด x/D = 6.0 ผลการคำนวณด้วยแบบจำลองความเค้น พืชคณิตของเรย์โนลด์จะดีกว่าเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ แบบจำลองความปั้นป่วน k- ε โดยค่าต่ำสุดและสูงสุดที่คำนวณ โดยแบบจำลองความปั้นป่วน k- ε จะมีค่าต่ำไปเล็กน้อย ขณะ ที่แบบจำลองความเค้นพืชคณิตของเรย์โนลด์ แสดงผล คำนวณที่ใกล้เคียงมากกว่า ซึ่งผลการคำนวณที่แตกต่างอย่าง ชัดเจนจากทั้ง 2 แบบจำลองจะสามารถสังเกตได้ที่ปลาย ตำแหน่งการไหล $x/D_{g} = 6.0$

Vol.29 No.2 Mar. - Apr. 2007

Figure 6. Comparison of predicted temperature profiles using isentropic relations for calculating static temperature with measurements.

้เค้นพืชคณิตของเรย์โนลด์ให้ผลการคำนวณที่ต่ำกว่าเล็กน้อย โดยเฉพาะที่ต่ำแหนง r/R = 0.3 ถึง 0.6เช่นเดียวกันผล การคำนวณที่ตำแหน่ง x/D = 2.0 ให้ผลการคำนวณทั้ง สองแบบจำลองค่อนข้างดี ยุ๊กเว้นเฉพาะบริเวณใกล้กับผนัง ท่อ สำหรับตำแหน่งสุดท้าย x/D = 6.0 แบบจำลองความ เค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์จะคำนวณได้ใกล้เคียงกับผลการ ทดลองได้ดีกว่าแบบจำลองความปั้นป่วน k- \mathcal{E} ซึ่งให้ค่าค่อน ข้างต่ำในช่วง r/R = 0.9 ถึง 0.7 จากผลการคำนวณค่า อณหภมิต่ำสดบริเวณแกนกลางท่อทั้ง 3 ตำแหน่งการวัดให้ ผลค่อนข้างดีทั้ง 2 แบบจำลอง แต่อุณหภูมิสูงสุดที่คำนวณ ได้จากแบบจำลองทั้ง 2 ที่บริเวณผนังท่อจะมีค่าสูงกว่าผล การวัด (over prediction) ซึ่งมีผลอันมาจากความสามารถ ของสมการผนัง (wall function) ที่ไม่สามารถจับการ เคลื่อนใหวของการเสื่อมสลายอันรวดเร็วของการเคลื่อนที่แบบ free vortex ในแนวแกนสัมผัสได้ จากรูปทั้ง 3 ตำแหน่ง การวัดการคำนวณโดยแบบจำลองความเค้นพืชคณิตของเรย์ โนลด์ให้ผลที่ดีกว่าแบบจำลองความปั่นป่วน $k{-}arepsilon$

การคำนวณการกระจายอุณหภูมิสถิตโดย แบบจำลองทั้ง 2 มีผลค่อนข้างไม่ดีมากนักเมื่อเปรียบเทียบ กับผลการทดลอง โดยจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการเปลี่ยน แปลงอุณหภูมิสถิตจากผลการวัดที่บริเวณใจกลางท่อและใกล้

Figure 7. Comparison of predicted total temperature profiles using different wall temperature conditions with measurements.

ผนังท่อมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย แต่สืบเนื่องจากวิธีการวัด อุณหภูมิสถิตที่ไม่ได้กล่าวไว้จากงานของ Hartnett และ Eckert (1957) ซึ่งผลการวัดอุณหภูมิสถิตจากการทดลอง อยู่ภายใต้เงื่อนไขการไหลแบบไอเซนทรอปิก (isentropic) ซึ่งถูกอ้างอิงจากงานของ Amitani และคณะ (1983) ซึ่งความ สัมพันธ์แบบไอเซนทรอปิกนี้สามารถเขียนได้ดังนี้

$$\frac{T_t}{T_s} = 1 + (\gamma - 1)\frac{M^2}{2} = \left(\frac{P_t}{P_s}\right)^{\frac{\gamma - 1}{\gamma}}$$

เมื่ออุณหภูมิรวม (T) ความดันรวม (P) และ ความดันสถิต (P) ซึ่งได้จากการวัดโดยเครื่องมือโดยตรง สำหรับในการคำนวณนี้ได้เลือกความสัมพันธ์ไอเซนทรอปิก ข้างด้นในการแทนค่าอุณหภูมิรวม (T) ความดันรวม (P) และ ความดันสถิต (P) ลงไป ซึ่งผลการค่ำนวณได้แสดงใน Figure 6 โดยได้ทำการเปรียบเทียบผลการคำนวณที่เลือกความ สัมพันธ์ไอเซนทรอปิกเทียบกับข้อมูลผลการทดลองทุกช่วง พบว่าผลคำนวณรูปร่างอุณหภูมิสถิตมีผลใกล้เคียงกับผลการ ทดลองและให้ค่าใกล้เคียงมากกว่าเดิมเมื่อเทียบกับ Figure 5 ในกรณีการอุณหภูมิสถิตถูกหาโดยความสัมพันธ์ของสมการ สถานะ

เนื่องจากหลักการของความสัมพันธ์ไอเซน-

ทรอปิกสำหรับการคำนวณอุณหภูมิสถิตข้างต้นได้ถูกนำมาใช้ กับการทดลองด่าง ๆ มากซึ่งไม่ค่อยเหมาะสมนัก เนื่องจาก การไหลทั่วไปไม่ใช้การไหลแบบไอเซนทรอปิก ในการคำนวณ นี้อุณหภูมิสถิตถูกหาโดยความสัมพันธ์ของสมการสถานะซึ่ง เหมาะสมมากที่สุดโดยไม่ต้องใช้สมมุติฐานที่เป็นการไหลแบบ ไอเซนทรอปิกโดยทั่วไปแล้วอุณหภูมิสถิตจะถูกชี้ให้เห็น เฉพาะทิศทางการถ่ายเทความร้อนภายในท่อเท่านั้น

การเปรียบเทียบผลการคำนวณอุณหภูมิโดย การใช้เงื่อนไขที่ผนัง 2 แบบแสดงใน Figure 7 แบบแรก เป็นเงื่อนไขที่มีผนังเป็นฉนวนสมบูรณ์ เงื่อนไขที่สองเป็น อุณหภูมิผิวคงที่ที่อุณหภูมิอากาศล้อมรอบ จากผลการคำนวณ โดยแบบจำลองความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์ พบว่าเงื่อนไข แบบอุณหภูมิที่ผิวคงที่จะให้ค่าผลการคำนวณที่ใกล้เคียงมาก กว่าการใช้เงื่อนไขแบบผนังฉนวนสมบูรณ์ โดยได้ให้ค่าการ คำนวณอุณหภูมิเกินเลยไปเล็กน้อย สำหรับผลที่คำนวณจาก แบบจำลองความปั้นป่วน *k-ɛ* พบว่าผลที่ได้จากเงื่อนไขพัง สองไม่แตกต่างมากนักซึ่งในการคำนวณพบว่าเงื่อนไขพัง สองไม่แตกต่างมากนักซึ่งในการคำนวณพบว่าเงื่อนไขผนัง แบบอุณหภูมิที่ผิวคงที่จะลู่เข้าหาคำตอบได้ช้าและยากกว่า เงื่อนไขที่แบบผนังฉนวนสมบูรณ์ อย่างไรก็ตามเงื่อนไขที่มี อุณหภูมิที่ผิวคงที่สามารถใช้ได้อย่างดีในทุกแบบจำลองซึ่ง เป็นเงื่อนไขจริง ๆของการทดลองที่ควรจะเป็น

6.4 สนามความเร็วและอุณหภูมิรวมภายในท่อ วอร์เทกซ์

การเปรียบเทียบสตรีมฟังก์ชัน (stream function) ที่คำนวณโดยแบบจำลองความปั่นป่วน k- \mathcal{E} และ แบบจำลองความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์แสดงใน Figures 8a และ 8b จากรูปทั้งสองสามารถสังเกตการใหลหมุนวน หรือการใหลย้อนกลับ (re-circulation flow) ตลอดความ ยาวท่อวอร์เทกซ์ได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะผลที่คำนวณได้ จากแบบจำลองความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์จะมีขนาดการ ใหลหมุนวนที่ยาวกว่าแบบจำลองความปั่นป่วน k- \mathcal{E} อัน เนื่องจากการใช้แบบจำลองความปั่นป่วน k- \mathcal{E} ได้พิจารณาให้ ค่าความเค้นความหนืด (viscous stress) คงที่จึงทำให้ เทอมการแพร่น้อยกว่าแบบจำลองความเค้นพีชคณิตของเรย์ โนลด์ที่ซึ่งค่าความเค้นความหนืดไม่คงตัวและเป็นแบบจำลอง

order ที่สูงกว่าแบบจำลอง k-E ซึ่งเป็นเพียง first order จาก Figures 8a และ 8b จะมีการเปลี่ยน แปลงสภาพการไหลหรือความเร็วที่ค่อนข้างสูงที่ตำแหน่งใกล้

บริเวณหัวฉีด x/D = 0.1 ถึง 1.0 โดยหลังจากตำแหน่งนี้ การใหลจะเกิดการข้ยายตัวขึ้นที่บริเวณกลางและปลายท่อซึ่ง ้ความเร็วจะค่อย ๆ ลดลงมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งที่ปลายทางออก จากรูปในการคำนวณพบว่าตำแหน่งที่เกิดการไหลย้อนกลับ ในช่วง x/D = 0.1 ถึง 9.7 สำหรับแบบจำลองความเค้น พืชคณิตของเรย์โนลด์ซึ่งมีขนาดยาวถึงปลายท่อวอร์เทกซ์ ที่ทางออก ขณะที่แบบจำลองความปั่นป่วน $k{-}\mathcal{E}$ จะอยู่ในช่วง x/D = 0.1 ถึง 3.4 ซึ่งทั้งสองแบบจำลองจะมีการหมุนวน อีกเลี้กน้อยที่ปลายทางออกของท่อวอร์เทกซ์ เนื่องจากที่ทาง ออกได้ทำการติดตั้งวาล์วบล็อกสี่เหลี่ยมควบคุมการไหล เช่น เดียวกันใน Figures 8c และ 8d แสดงสตรีมฟังก์ชันที่ได้ จากการคำนวณของ Behera และคณะ (2005) และ Cockerill (1995) ซึ่งลักษณะรูปร่างการใหลที่คำนวณได้จะ มีความคล้ายคลึงและใกล้เคียงกับแบบจำลองความเค้นพีช คณิตของเรย์โนลด์ และแบบจำลองความปั่นป่วน $k{-}\mathcal{E}$ โดย จะมีลักษณะการใหลวนหรือการใหลย้อนสูงที่บริเวณช่วงแกน กลางและต้นท่อวอร์เทกซ์ และมีใจกลางการหมุนวนอยู่ที ตำแหน่ง L/D = 0.35 และยาวไปถึงบริเวณทางออกของ ท่อซึ่งไม่ได้แสดงจุดที่ทางออกในรายงานของ Behera และ คณะ (2005)

ทิศทางการใหลของความเร็ว (vector plot) ที่ได้จากการคำนวณโดยใช้แบบจำลองความปั่นป่วน $k{-}\mathcal{E}$ และ แบบจำลองความเค้นพีชคณิตของเรย์โนลด์แสดงใน Figures 9a และ 9b ตามลำดับ ซึ่งจะสังเกตได้ว่ามีการใหลย้อนกลับ หรือไหลวนที่เกิดขึ้นในตำแหน่งบริเวณแกนกลางช่วงต้นท่อ เมื่อพิจารณาจากทิศทางการใหลย้อนกลับจะมีจุด reattachment อยู่ที่ x/D = ประมาณ 4.25 สำหรับแบบจำลอง ความปั่นป^{ั่}วน k-arepsilon ขณะที่แบบจำลองความเค้นพีชคณิตของ เรย์โนลด์จะไม่พบจุดการเกิด reattachment เนื่องจากที่ ้ปลายทางการใหลย้อนกลับจะบรรจบพบกับการใหลย้อนที่ ปลายท่อพอดี ซึ่งจุดการเกิด reattachment ของแบบจำลอง ความเค้นพืชคณิตของเรย์โนลด์จะใกลกว่าจากการคำนวณ ของแบบจำลองความปั้นป่วน $k{-}\mathcal{E}$ เนื่องจากค่าความเค้น ความหนืดจากแบบจำลองความปั่นป่วน *k-ɛ* มีค่าคงที่จึง ทำให้เทอมการแพร่น้อยกว่าแบบจำลองความเค้นพืชคณิต ของเรย์โนลด์ที่มีค่าความเค้นความหนืดไม่คงตัว

การกระจายของอุณหภูมิรวมที่คำนวณโดย แบบจำลองความปั้นป่วน k-E และแบบจำลองความเค้นพืช

Songklanakarin J. Sci. Technol.	Simulation of tu	rbulent flow and temperature separation
Vol.29 No.2 Mar Apr. 2007	472	Eiamsa-ard, S. and Promvonge, P.

คณิตของเรย์โนลด์แสดงใน Figures 10a และ 10b โดย

ยกเว้นบริเวณแกนกลางท่อที่ระยะ r/R =0.85 ขึ้นไป อุณหภูมิ รวมที่คำนวณได้มีค่าต่ำกว่าอุณหภูมิที่ทางเข้า การแยกตัวของ

เฉพาะที่ทางเข้าซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงผลต่างอุณหภูมิสูงมาก

Figure 8 a. Streamlines predicted by the k-*e* model (vortex tube of hartnett and Eckert,1957)

Figure 8 b. Streamlines predicted by the ASM (vortex tube of Hartnett and Eckert, 1957)

[Color figure can be viewed in the electronic version]

Figure 8 c. Streamlines predicted by the model. (presented by Behera et al., 2005)

Figure 8d. Streamlines predicted by the model. (presented by Cockerill, 1995)

Figure 9a. Velocity vectors predicted by the k-*e* model (vortex tube of hartnett and Eckert, 1957)

Figure 9b. Velocity vectors predicted by the ASM model (vortex tube of hartnett and Eckert, 1957)

Figure 10a . Contours of total temperture predicted by the k-*e* model (vortex tube of hartnett and Eckert, 1957)

Figure 10b. Contours of total temperture predicted by the ASM (vortex tube of hartnett and Eckert, 1957)

Vol.29 No.2 Mar. - Apr. 2007

474

Eiamsa-ard, S. and Promvonge, P.

- Amitani, T. Adachi, T. and Kato, T. 1983. A study on temperature separation in a large vortex tube. Transaction JSME 49 : 877-884.
- Blatt, T.A, and Trusch, R.B. 1962. An experimental investigation of an improved vortex cooling device. American Society of Mechanical Engineers, Winter Annual MeKeting, USA.
- Behera, U., Paul, P.J., Kasthurirengan, S., Karunanithi, R., Ram, S.N., Dinesh, K. and Jacob, S. 2005. CFD analysis and experimental investigations towards optimizing the parameters of Ranque-Hilsch vortex tube. Int. J. Heat and Mass Transfer, 48(10): 1961-1973.
- Cockerill, T. 1997. Ranque-Hilsch Vortex Tubes. Ph.D Thesis of University of Sunderland, UK.
- Dissier, R.G. and Perlmutter, M. 1960. Analysis of the flow and energy separation in a vortex tube. Int. J. Heat and Mass Transfer, 1 : 173-191.
- Erdelyi, J. 1962. Wirkung des zentrifugalfeldes auf warmezustand der gase erklarung der Ranque erschemung. Forsch, Inq Wes, 28 :181-186.
- Frohlingsdorf, W. and Unger, H. (1999). Numerical investigations of the compressible flow and the energy separation in the Ranque-Hilsch vortex tube. Int. J. Heat and Mass Transfer, 42 : 415-422.
- Fulton, C.D. 1950. Ranque's tube, ASRE Refri. Eng., 5:473-479.
- Gatski, T.B. 1996. Turbulent Flows: Model Eqows: Model Eqows: Model

การจำลองการไหลปั่นป่วนและการแยกชั้นของอุณหภูมิ สมิทธ์ เอี่ยมสอาด และ พงษ์เจต พรหมวงศ์

- Marshall, J. 1977. Effect of operation condition, physical size and flow characteristic the gas separation performance of a Linderstrom-Lang vortex tube. Int. J. Heat and Mass Transfer, 2 : 227-231.
- Martynovskii, V.S. and Alekseev, V.P. 1957. Investigation of the vortex thermal separation effect of gases and vapour. Sov. Phys. Tech. Phys, 1:233.
- Nieh, S. and Zhang, J. 1992. Simulation of the strongly swirling aerodynamic field in a vortex combustor. Trans. ASME J. Flu. Eng., 114, Sept.
- Promvong, P. 1997. A Numerical Study of Vortex Tubes with an Algebraic Reynolds Stress Model. PhD Thesis of University of London, UK.
- Promvonge, P. and Eiamsa-ard, S. 2004. Experimental investigation of temperature separation in a vortex tube refrigerator with snail entrance. Asea. J. Sci. Tech. Dev., 21(4) : 297-308.
- Promvonge, P. and Eiamsa-ard, S. 2005. Investigation on the vortex thermal separation in a vortex tube refrigerator. Sci. Asi. J., 31(3) : 215-223.
- Pun, W.M. 1992. An Introduction to the TEFESS Code, Department of Mechanical Engineering, Imperial College, University of London, February.
- Ranque, G.J. 1933. Experiments on expansion in a vortex with simultaneous exhaust of hot air and cold air, Le Journal de Physique et le Radium, Paris, 4 : 112-114. Also translated as General Electric Co., Schenectady Works Rodi, W.A. 1976. New Algebraic relations for calculating the Reynolds stresses. Z. Angew. Math. Mech. (ZAMM), 56 : T219-T221.
- Saidi, M.H. and Valipour, M.S. 2003. Experimental modeling of vortex tube refrigerator. App. Ther. Eng., 23 : 1971-1980.

- Scheper, G.W. 1951. The vortex tube; internal flow data and a heat transfer theory. J. ASRE, Refri. Eng., 59 : 985-989.
- Schultz-Grunow, F. 1951. Turbulenter warmedurchgang im zentrifugalfeld. forsch. Ing.Wes, 17(3) : 66-76.
- Skye, H.M. Nellis, G.F. and Klein, S.A. 2006. Comparison of CFD analysis to empirical data in a commercial vortex tube. Int. J. Refri., 29 : 71-80.
- Sloan, D.G. Smith, P.J. and Smoot, L.D. 1986. Modeling of swirl in turbulent flow system. Progr. Ene. Combust. Sci., 12 : 163-250.
- Stephan, K. lin, S. Durst, M. Hanng, P. and Scher, D. 1984. A similarity relation for energy separation and vortex tube. Int. J. Heat Mass Transfer, 27 (6): 911-920.
- Takayama, H. 1965. Studies on vortex tube. Buil. JSME, 443- 440.
- Takahama, H. Kawamura, M. Kato, B. and Yokosawa, H. 1979. Performance characteristics of energy separation in a steam operated vortex tube. Int. J. Eng. Sci., 17 : 735-744.
- Wilcox, C.D. 1993. Turbulent Modelling for CFD. DCW Industries, Inc., California.
- Williams, A. 1971. The cooling of methane with vortex tubes. J. of Mech. Eng. Sci., 13(6) : 365-375.
- Zhang, J. Nieh, S. and Zhou, L. 1992. A new version of Algebraic stress model for simulatingstrongly swirling turbulent flows. J. Num. Heat Transfer, Part B, 22 : 49-62.